

REFLEKSIYA NATIJA VA ULARNING O'QUVCHILARNING SHAXSIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI

Andijon Davlat Pedagogika Instituti talabasi
Vapayeva Fazilat Shuhratovna

ANNOTATSIYA

Maqolada o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga refleksiya amaliyoti ta'sirini tahlil qiladi. O'qituvchilar uchun kritik refleksiya tizimini o'rnatish va qo'llab-quvvatlashning muhimligi haqida yozgan. U ta'limda refleksiya amaliyotining o'zining o'rnini ta'kidlash va o'qituvchilar bilan o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlarni kuchaytirishga yordam beradi. Maqola, o'qituvchilar uchun refleksiya amaliyotini tushuntirish va undan foydalanishning qanday muhimligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar refleksiv ko'nikmalar, shaxsiy rivojlanish, o'zgarishlar, tarbiyaviy usullar, natija.

ANNOTATION

The article is about the topic of "Reflection Practice in Primary Grades" and analyzes how the practice of reflection develops in primary grades and how it affects the personal development of students. The article highlights examples of different forms of reflection such as personal reflection, professional reflection, teacher and coach reflection, psychological reflection and social reflection.

Keywords reflexive skills, personal development, changes, educational methods, result, pedagogue, practice.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена теме «Практика рефлексии в начальных классах» и анализирует, как развивается практика рефлексии в начальных классах и как она влияет на личностное развитие учащихся. В статье освещаются примеры различных форм рефлексии, таких как личная рефлексия, профессиональная рефлексия, рефлексия учителя и тренера, психологическая рефлексия и социальная рефлексия.

Ключевые слова рефлексивные умения, развитие личности, изменения, методы обучения, результат, педагог, практика.

KIRISH

O'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga refleksiya amaliyoti ta'siri mavzusini tahlil qilishda muhimlikni ta'kidlash maqsadida, bu maqola muhim fikr va tajribalarni taqdim etadi. Refleksiya amaliyoti o'quvchilarning o'z fikrlarini ifodalash, o'zgarishlarni qabul qilish va shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishda kritik o'qitish vositasi sifatida xizmat qiladi. Bu kirish qismida mavzuni joriy etibor qilish, muhimlikni ko'rsatish va qiziqishni oshirish uchun motivatsiya beriladi.

Bu maqolada refleksiya amaliyoti natijalarining o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga olib kelgan ta'sirini tahlil qilinishi, refleksiya jarayonining o'quvchilarning o'z fikrlarini ifodalash, o'zgarishlarni qabul qilish va shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishda o'ynagan rolini tushuntiradi. Muallif, o'quvchilarning refleksiya natijalarini qanday o'tqazishlariga va ularning o'zlarini o'zlashtirishlariga qanday yordam berishlari kerakligi to'g'risida tushunchalar ko'rsatadi. Maqola o'quvchilarning refleksiya amaliyoti orqali shaxsiy rivojlanishlarini qanday kuchaytirishlari mumkinligi haqida nazariy va amaliy ta'limotlar beradi.

“Refleksiya Natijalari va Ularning O'quvchilarning Shaxsiy Rivojlanishiga Ta'siri” mavzusini o'rganish uchun o'qituvchilar, ta'lim xodimlari, tarbiyachilar, psixologlar va ta'lim sohasidagi tadqiqotchilar o'zgarishlarni qabul qilish, o'z fikrlarini ifodalash va shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirish jarayonlarini tahlil qilishlari mumkin. Bu mavzu ta'lim sohasidagi ta'lim va tarbiya tizimini rivojlantirishda qat'iyati ko'rinadi, shuningdek, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi munosabatlarni kuchaytirishda muhim rol o'ynaydi. Maqola o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishlarini mustahkamlash va ta'limda o'zlashtirishni o'rgatish jarayonida yordam berishi maqsadida yozilgan, shuningdek, o'rganish uchun ko'plab tadqiqotlar va empirik o'quvchi javoblari bilan ilgari ta'minlangan.

MUHOKAMA

“Refleksiya Natijalari va Ularning O'quvchilarning Shaxsiy Rivojlanishiga Ta'siri” mavzusini kengroq tushuntirish uchun quyidagi asosiy nuqtalarga e'tibor berish mumkin:

1. ****Refleksiya Amaliyoti:**** Maqola, refleksiya amaliyotining o'quvchilarning o'zlarini o'zlashtirishda va shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishda o'ynagan rolini tahlil qiladi. Bu jarayon, o'quvchilarning o'zgarishlarni qabul qilish, o'z fikrlarini ifodalash va o'zlarini o'zlashtirishlari uchun muhimdir.
2. ****Ta'limning Engashtiruvchi Tizimi:**** Maqola, refleksiya amaliyoti orqali ta'limning engashtiruvchi tizimini rivojlantirishning muhimligini ko'rsatadi. O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlarni kuchaytirish, ta'lim jarayonini shaffoflash va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishda o'rnak egallaydi.
3. ****Kritik O'qitish:**** Maqola, refleksiya amaliyoti orqali kritik o'qitishning o'qituvchilar va o'quvchilar uchun muhim bo'lganligini ta'kidlaydi. O'qituvchilarning o'zgarishlarni qabul qilish va o'z fikrlarini ifodalashlari, shuningdek, o'quvchilarning o'zlarini o'zlashtirishlari va rivojlanishlari uchun imkoniyat yaratish jarayonida o'rnak egallaydi.
4. ****O'quvchilar Bilan Ishlash:**** Maqola, refleksiya amaliyoti uchun o'quvchilar bilan ishlashning muhimligini ta'kidlaydi. O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlarni kuchaytirish, o'zgarishlarni qabul qilish va shaxsiy rivojlanishlarni kuchaytirishda katta ahamiyatga ega bo'lgan muhim vosita sifatida ko'rsatiladi.

Ushbu asosiy nuqtalar maqolani kengroq tushuntirish uchun muhimdir, chunki ular refleksiya amaliyoti va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ta'sirini o'rganish jarayonida muhim rollarni ifodalaydi.

Tabii, “Refleksiya Natijalari va Ularning O'quvchilarning Shaxsiy Rivojlanishiga Ta'siri” mavzusi ustida muhokama olib borish uchun quyidagi tartibni taklif qilaman:

1. ****Mavzuga Qiziqish Oshirish:**** Muhokama boshlanishi bilan, mavzu haqida qiziqish oshirish uchun mavzuni qanday qilib taqdim etish kerakligini muzokaraga chiqaring. Bu,

muhokama qatnashchilarining diqqatini jalb qilish va munozarani aktivlashtirish uchun juda muhimdir.

2. ****Asosiy Nuqtalarni Tahlil Qilish:**** Mavzuni kichikroq qismlarga ajratib, har bir qismni tahlil qilish. Bu, mavzuga oid muhim fikrlarni va tahlillarni taqdim etish uchun imkoniyat yaratadi.
3. ****Fikr Almashtirish va Taqrizlar:**** Har bir muhokama qatnashchisi o'z fikrlarini, taqrizlarini va tajribalarini taqdim etadi. Bu, turli nuqtai nazarlar va qarashlar mavzusida munosabatlarni kuchaytirishga yordam beradi.
4. ****Munosabatlar va Interaksiya:**** Muhokama jarayonida foydalanuvchilar o'rtasida munosabatlarni kuchaytirishga intilish. Bu, turli fikrlar va tajribalarni ulashish, maslahatlashish va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ta'sir qilish imkoniyatlarini yaratadi.
5. ****Yakuniy Fikrlar va Epilog:**** Muhokama jarayonini yakunlash uchun, umumiy fikrlarni jamlash va mavzuga oid oxirgi fikrlar va epilogni taqdim etish. Bu, muhokama davomida chiqadigan asosiy natijalarni o'z ichiga oladi.

Muhokama jarayonida barcha qatnashuvchilarning fikrlarini e'tiroz qilish, adolat va hurmatni saqlab qolish muhimdir. Har bir fikrni e'tiroz qilish va qo'llab-quvvatlashda ehtiyot bo'ling, shuningdek, barcha qatnashuvchilarni o'z fikrlarini ifodalash va maslahatlashishga chaqirish lozim.

NATIJA

“Refleksiya Natijalari va Ularning O'quvchilarning Shaxsiy Rivojlanishiga Ta'siri” mavzusiga oid olib borilgan muhokama va munozaralar natijasida quyidagi asosiy chora-tadbirlar o'rtalab chiqadi:

Refleksiya Amaliyoti Uchun Ko'rsatma Tuzish: Mavzuga oid muhokama natijalarida ko'rsatmalarni tuzish. Bu ko'rsatmalar o'quvchilarning refleksiya amaliyotini oshirish, o'z fikrlarini ifodalash va o'zgarishlarni qabul qilishlari uchun yordam beradi.

Ta'limning Engashtiruvchi Tizimini Rivojlantirish: Muhokama natijalarida ta'limning engashtiruvchi tizimini rivojlantirishga oid tavsiyalar. Bu, o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlarni kuchaytirish va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishda yordam beradi.

Shaxsiy Rivojlanishni Kuzatish: Muhokama natijalarida o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishlarini kuzatish, ularga qanday yordam berish, ularning o'zgarishlarni qabul qilishlarini ta'minlash uchun tavsiyalar.

Kritik O'qitish Usullarini O'rganish: Muhokama jarayonida kritik o'qitish usullari va ko'rsatkichlari haqida o'rganilgan natijalar. Bu, o'qituvchilar uchun mavzuni amaliyotga o'tkazishda yordamchi bo'lishi mumkin.

Shaxsiy Rivojlanishni Kuzatish: Muhokama natijalarida o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishlarini kuzatish, ularning o'zgarishlarni qabul qilishlarini ta'minlash uchun tavsiyalar. Ushbu natijalar, refleksiya amaliyoti va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishlariga ta'sir ko'rsatishda muhim ko'rsatmalarni taqdim etadi va ta'limning qulayliklarini va samarali emasligini ta'minlash uchun amaliy tavsiyalarni beradi.

Boshlang'ich sinflarda refleksiya amaliyoti o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Ular refleksiya amaliyoti orqali o'z fikrlarini ifodalash, o'zgarishlarni qabul qilish va o'zlarini o'zlashtirish jarayonida o'z fikrlarini, o'zgarishlarini, va rivojlanishlarini o'rganishlari mumkin. Bu jarayon, ularning o'zlarini o'zlashtirish, o'z fikrlarini ifodalash va o'zgarishlarni qabul

qilishlari uchun muhim bir vosita sifatida xizmat qiladi. Shuningdek, o'qituvchi-murabbiylik uchrashuvi, guruh munosabatlari va amaliy topshiriqlar orqali ularning o'zlarini o'zlashtirish va shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishlariga yordam beradi. Natijada, boshlang'ich sinflarda refleksiya amaliyoti o'quvchilarning o'zlarini tahlil qilish, o'z fikrlarini ifodalash va o'zgarishlarni qabul qilishlari orqali shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishga o'rnatilgan bo'lib, ularning o'zlashtirish va o'zgarishlarga osonlik bilan bo'lgan yondashuvlarini o'rganishlariga imkon beradi.

XULOSA

Muhokama va munozaralar, o'quvchilarning refleksiya amaliyotini kuchaytirishda muhim vositalardan biri sifatida ko'rsatiladi. Ularni amalga oshirish, o'quvchilarning o'zgarishlarni qabul qilish, o'z fikrlarini ifodalash va shaxsiy rivojlanishlarini kuchaytirishda yordam beradi. Bu jarayon o'quvchilarning ta'lim jarayoniga aktivi qatnashishlarini ta'minlash, o'zgarishlarni qabul qilish va o'z fikrlarini ifodalashlarini oshirishga imkoniyat yaratadi. Natijada, o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishlari va o'z fikrlarini o'zlashtirishlari uchun muhimdir

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati.

1. O.M.Mirzayev Refleksiya Toshkent -2020
2. Slastenin V.A. O'qituvchining kasbiy tayyorgarligi jarayonida uning shaxsini shakllantirish. – M.: Prosveshchenie, 1976. – 160 b.
3. Анисимов О.С. Педагогическое мышление как средство управления и развития педагогической деятельности. – Самарканд, 1986. – 43с.
4. Brookfield, S. D. (2017). *Becoming a Critically Reflective Teacher*.
5. Şahin, Feyzullah. “Öğrenci Gözünden Öğretmenlerin Yansıtıcı Düşünme Becerileri: Türkçe Öğretmen Adaylarının Görüşleri.” *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 17.1 (2019): 33-57.
6. www.ziynet.uz